

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน การสร้างเครื่องมือวิจัย การดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการวิจัย โดยการสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

ความมุ่งหมายการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่
4. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่กับแบบปกติ
5. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่กับแบบปกติ
6. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่กับแบบปกติ

สมมติฐานการวิจัย

1. ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่สูงกว่าการสอนแบบปกติ
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่สูงกว่าการสอนแบบปกติ
5. ความพึงพอใจต่อกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมสูงกว่าการสอนแบบปกติ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 10 โรงเรียน รวม 2,037 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2552 โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multistage random sampling) ได้แก่ สุ่มโรงเรียน จากรายชื่อของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 10 โรงเรียน โดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ได้โรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี และสุ่มนักเรียน โดยการจับสลาก กองลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 48 คน ซึ่งกองลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ประกอบด้วย 6 หมู่ๆ ละ 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 ชุด มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 82.00/81.67 88.67/83.54 84.67/85.42, 84.00/82.92, 86.00/83.96 89.33/81.46, 88.00/81.25, 86.67/81.04, 89.50/82.29 และ 85.24/80.83 ตามลำดับ
2. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เครื่องหมายวิชาพิเศษ น้กบุกเบิก กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวน 10 แผน เวลาเรียน 10 ชั่วโมง มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00
3. แบบทดสอบทักษะทางสังคม กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบกำหนดสถานการณ์ จำนวน 30 ข้อ วัดทักษะทางสังคม จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ การแสวงหาความรู้ การทำงานกลุ่ม การสื่อสาร การแก้ปัญหา และการเคารพต่อระเบียบวินัย มีค่าอำนาจจำแนกที่ (t) 2.60 – 9.38 และค่าความเชื่อมั่น 0.952

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เครื่องหมายวิชาพิเศษ นักบุกเบิก กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยาก (p) 0.21 – 0.77 ค่าอำนาจจำแนก (r) 0.26–0.74 และค่าความเชื่อมั่น 0.818

5. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (*rating scale*) จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกที่ (t) 2.14 – 6.92 และค่าความเชื่อมั่น 0.963

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ชี้แจงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่และแบบปกติเพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติตนถูกต้อง
2. ทดสอบก่อนเรียน (*pre-test*) กับนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบทักษะทางสังคมและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ดำเนินการสอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ และแบบปกติ เครื่องหมายวิชาพิเศษ นักบุกเบิก โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเอง จำนวน 10 ชั่วโมง
4. เมื่อสิ้นสุดการเรียนทำการทดสอบหลังเรียน (*post-test*) กับนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบทักษะทางสังคม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสอบถามด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจต่อกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ทุกชุด โดยการหาประสิทธิภาพ E_1 / E_2 รายชุดและประสิทธิภาพรวม ซึ่งประสิทธิภาพแต่ละชุดหาได้จาก คะแนนเต็มระหว่างเรียน 25 คะแนน และหลังเรียน 10 คะแนน ส่วนประสิทธิภาพรวมระหว่างเรียน 250 คะแนน และคะแนนหลังเรียน 30 คะแนน
2. เปรียบเทียบทักษะทางสังคมระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน การสอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ โดยใช้สถิติทดสอบที่ (*t-test dependent*)
3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน การสอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ โดยใช้สถิติทดสอบที่ (*t-test dependent*)

4. เปรียบเทียบทักษะทางสังคมระหว่างกลุ่มที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมกับการสอนแบบปกติ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test independent)

5. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมกับการสอนแบบปกติ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test independent)

4. เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ระหว่างการสอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมกับการสอนแบบปกติ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test independent)

สรุปผลการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลดังนี้

1. ชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้น จำนวน 10 ชุด มีประสิทธิภาพ 86.51/81.25

2. ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนด้วยชุดฝึก ทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่สูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่สูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ความพึงพอใจต่อกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่สูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏผล ดังนี้

1. ชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยแบ่งตามเนื้อหา ได้จำนวน 10 ชุด ใช้เวลาเรียน 10 ชั่วโมง มีประสิทธิภาพรวม E_1/E_2 เท่ากับ 86.51/81.25 และมีประสิทธิภาพรายชุด เท่ากับ ชุดที่ 1 ทักษะทางสังคม 82.00/81.67 ชุดที่ 2 ชนิดของเชือก 88.67/83.54 ชุดที่ 3 การเก็บเชือก 84.67/85.42 ชุดที่ 4 การใช้เชือก 84.00/82.92 ชุดที่ 5 สมอบก 86.00/83.96 ชุดที่ 6 การผูกเงื่อน 89.33/81.46 ชุดที่ 7 การผูกแน่น 88.00/81.25 ชุดที่ 8 การแทงเชือก 86.67/81.04 ชุดที่ 9 การพันหัวเชือก 89.50/82.29 และชุดที่ 10 การจัดทำโครงการบุกเบิก 85.24/80.83 และ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี สามัญ รุ่นใหญ่ ได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาอย่างมีระบบขั้นตอน (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2523, หน้า 122-123) ประกอบด้วย กำหนดหมวดหมู่เนื้อหา กำหนดหน่วยการสอน กำหนดหัวเรื่อง กำหนดมโนทัศน์และหลักการ กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดกิจกรรมการเรียน กำหนดแบบประเมินผล เลือกและผลิตสื่อการสอน หาประสิทธิภาพ และนำไปทดลองใช้ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้แบบรายบุคคล แบบกลุ่มเล็ก และแบบภาคสนาม ในการสร้างชุดฝึกทักษะได้กำหนดองค์ประกอบของชุดฝึกทักษะอย่างเหมาะสม ได้แก่ ชื่อชุดฝึก คำชี้แจง จุดประสงค์ของกิจกรรม เวลา อุปกรณ์ เนื้อหา กิจกรรม และแบบประเมินผล อีกทั้งการสร้างชุดฝึกทักษะได้คำนึงถึงหลักจิตวิทยาในการสร้าง ได้แก่ สมองความแตกต่างระหว่างบุคคล ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ การเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2531, หน้า 119) สอดคล้องกับบลูม (Bloom, 1976, pp.115-124) ที่ได้กล่าวว่า การสอนที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย การให้แนวทาง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน การเสริมแรง และการให้ข้อมูลย้อนกลับ และกรมวิชาการ (2544, หน้า 24) ที่ได้กล่าวว่า ชุดฝึกมีไว้ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อช่วยเสริมให้เกิดทักษะและความแตกฉานในบทเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุวัฒน์ โพธิ์คง (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เรื่อง ลูกเสือสำรอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่สร้างและพัฒนาขึ้น ทั้ง 6 ชุด มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85 คือ 85.00/89.00 , 85.25/89.66, 84.66/83.00, 88.83/92.00, 85.83/89.33 และ 86.08/84.33 มีเพียงคะแนนการทดสอบหลังเรียนหน่วยที่ 17 ที่สูงกว่าเกณฑ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนชอบการเรียนด้วยชุดการสอนในระดับมาก

2. ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชุดฝึกทักษะ ได้จัดองค์ประกอบต่างๆ อย่างเป็นระบบ โดยการบูรณาการกิจกรรมให้เข้ากับเนื้อหาในหลักสูตร ยึดหลักให้สนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน ชุดฝึกทักษะมีรายละเอียดของการดำเนินกิจกรรมที่ชัดเจนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและแนวทางที่วางไว้ ลักษณะของชุดฝึกจะเบ็ดเสร็จในตัว ผู้เรียนสามารถนำไปฝึกด้วยตนเอง และขั้นตอนการฝึกทักษะดำเนินการตามลำดับขั้นตอนได้แก่ ขั้นนำ เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ขั้นปฏิบัติกิจกรรม ขั้นอภิปรายและสรุป และขั้นวัดและประเมินผล (ทิตนา แคมมณี, 2534, หน้า 4) สอดคล้องกับสนธิ สัตโยภาส (2529, หน้า 15-16) ที่ได้กล่าวว่า ชุดฝึกเป็นสื่อการเรียนการสอนประเภทหนังสือและสิ่งพิมพ์ที่ครูใช้เป็นเครื่องมือ ในการให้นักเรียนได้ฝึกฝนให้เกิดทักษะในการเรียนรู้ของแขนงวิชาต่างๆ ซึ่งทักษะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้ทำซ้ำๆ ฝึกซ้ำๆ จนเกิดความชำนาญ คล่องแคล่ว ว่องไวและถูกต้อง เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้วิชานั้นๆ เครื่องมือสำคัญที่ใช้ฝึก ได้แก่ "ชุดฝึก" โดยหลังจากที่นักเรียนเรียนจบบทเรียนหรือจบเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้ว และยังสอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552, หน้า 27-28) ที่ได้กล่าวว่าขอบข่ายของกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์ เพื่อการอยู่ร่วมกันให้รู้จักการเสียสละและบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมและวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งปัจจุบันกระบวนการลูกเสือถือเป็นกระบวนการทางการศึกษาส่วนหนึ่ง ซึ่งมุ่งพัฒนาสมรรถภาพของบุคคลทั้งทางสมอง ร่างกาย จิตใจ และศีลธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีงาม ไม่กระทำตนให้เป็นปัญหาต่อสังคม และดำรงชีวิตอย่างมีความหมายและสุขสบาย สอดคล้องกับงานวิจัยของปนัดดา มณีจักร (2547, หน้า 79-80) ได้ศึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วยการแนะแนวชีวิตและสังคมเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 25 คน ผลการวิจัยพบว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วยการแนะแนวชีวิตและสังคมเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคม นักเรียนมีทักษะทางสังคมโดยรวมและทักษะทางสังคมรายด้าน ได้แก่ ทักษะทางสังคม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการปรับตัวทางสังคม และด้านการยอมรับตนเองและผู้อื่นสูงขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับโกวิท โพธิสาร (2548, หน้า 65-67) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กระบวนการลูกเสือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 ที่เรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ โรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ปีการศึกษา 2546 ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดฝึกทักษะทาง

สังคม โดยใช้กระบวนการลูกเสือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.25/84.80 2) นักเรียนมีพฤติกรรมทักษะทางสังคม หลังการใช้ชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กระบวนการลูกเสือ พบว่า นักเรียนมีทักษะด้านความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านช่วยเหลือผู้อื่น ด้านการบังคับตนเอง และด้านการเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ตามลำดับ 3) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กระบวนการลูกเสือมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองเพิ่มขึ้นจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กระบวนการลูกเสือมีคะแนนทักษะทางสังคมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้ปฏิบัติกิจกรรมตามชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กระบวนการลูกเสือ มีความพึงพอใจโดยรวมและเป็นรายชื่อทุกชื่ออยู่ในระดับมาก โดยชื่อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสูงสุด คือ ทุกกิจกรรมได้ทำงานเป็นระบบหมู่ รองลงมา คือ กิจกรรมช่วยฝึกความมีวินัยในตนเอง กิจกรรมช่วยฝึกความรับผิดชอบ ตามลำดับ

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้นำชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กระบวนการลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ซึ่งได้ดำเนินการสร้างและพัฒนา ตลอดจนชุดฝึกทักษะมีองค์ประกอบที่เหมาะสมกับการพัฒนา นักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริง ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงขึ้น ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้วิจัยได้คำนึงถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ องค์ประกอบทางด้านร่างกาย ความรัก วัฒนธรรม และสังคม ความสัมพันธ์ในเพื่อนวัยเดียวกัน การพัฒนาแห่งตน และการปรับตัว (Prescott, 1961, pp.14-16) ดังนั้นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ควรคำนึงถึงกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อทำให้นักเรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ สอดคล้องกับสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2537, หน้า 71) ที่ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากการสอนหรือกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งแสดงออกมา 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และสอดคล้องกับไพศาล หวังพานิช (2526, หน้า 89) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรมและจากการสอน และสอดคล้องกับชวาล แพร่ตกุล (2539, หน้า 15) ที่ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นความสำเร็จในด้านความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพทางด้านต่าง ๆ

ของสมอง นั่นคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรจะประกอบด้วยสิ่งสำคัญอย่างน้อยสามสิ่ง คือ ความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพของสมองด้านต่าง ๆ

4. ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่สูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ได้นำหลักการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม ได้แก่ ออกแบบพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษาและปฏิบัติ แล้วนักเรียนสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยครูคอยกระตุ้นหรือชี้แนะเลือกกิจกรรม วิธีการ ความซับซ้อนของเรื่องให้เหมาะสมกับนักเรียน กิจกรรมที่จัดเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมขั้นแรกควรเน้นการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนในขั้นสูงขึ้นควรให้กิจกรรมที่มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า มองภาพของงานให้ตลอดแนวโดยรู้ลักษณะงานเป็นขั้นเป็นตอนชัดเจน ใช้เทคนิคหลายแบบเพื่อสร้างความสนใจนักเรียนอยู่ตลอดเวลา จัดกิจกรรมที่เน้นสาระสำคัญต่อเนื่อง ไม่กระโดดข้ามไปข้ามมา และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสามารถจัดวางอย่างบูรณาการได้ทุกกลุ่มประสบการณ์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548, หน้า 55-56) สอดคล้องกับสุขุมมาล เกษมสุข (2535, หน้า 16) ที่ได้กล่าวว่า การฝึกให้นักเรียนเกิดทักษะทางสังคม โดยให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการฝึกและมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง สามารถปฏิบัติภารกิจอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นทักษะทางสังคมนั้น ควรดำเนินการตามขั้นตอน ได้แก่ ขั้นจูงใจ จะช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่า มีความต้องการที่จะฝึก และฝึกได้ดี เมื่อนักเรียนเห็นว่าทักษะนั้นๆ มีคุณค่า มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตอย่างไร จะช่วยให้เขาประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงาน การอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ขั้นฝึก เป็นการฝึกปฏิบัติทักษะด้วยตนเอง ด้วยการกระทำจริง จึงจะเกิดการเรียนรู้ทักษะนั้น อย่างถูกวิธีและถูกขั้นตอน ฝึกฝนเป็นระยะเวลาพอสมควร จึงจะพัฒนาได้เป็นขั้นและบ้อย และหลายสถานการณ์ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และขั้นประเมินผล จะช่วยพัฒนาการฝึกทักษะ ให้ได้ผลดี จึงควรประเมินผลบ่อยๆ และให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในการประเมินผลตนเอง ได้ทราบผลการฝึกของตนเองเพื่อปรับปรุงให้การฝึกได้ผลยิ่งขึ้น และยังสอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552, หน้า 29) ที่ได้กล่าวว่า พระราชบัญญัติลูกเสือ พุทธศักราช 2551 มาตรา 8 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมลูกเสือเพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจและศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคม ให้เกิดความสามัคคี และมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศชาติ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ได้แก่ การพึ่งตนเอง ความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์ รู้จักฝึกฝน การทำกิจกรรมต่างๆ ตามความเหมาะสม และรู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของ

ประเทศชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของยุพิน ตุ่มโหมด (2546, หน้า 94-96) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเสริมสร้างความรู้และทักษะทางสังคมระหว่างการใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับการใช้สื่อสิ่งพิมพ์แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนภัทรญาณวิทยา จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สามารถเสริมสร้างความรู้และทักษะทางสังคมแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดได้ 2) การใช้สื่อสิ่งพิมพ์สามารถเสริมสร้างความรู้และทักษะทางสังคมแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด 3) การใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ การใช้สื่อสิ่งพิมพ์ และการเรียนในชั้นเรียนปกติให้ผลในการเสริมสร้างความรู้และทักษะทางสังคมแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาและการแก้ไขปัญหา ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับการใช้สื่อสิ่งพิมพ์มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับทักษะทางสังคมและทักษะทางสังคม สูงกว่าการเรียนในชั้นเรียนปกติ ส่วนการใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับการใช้สื่อสิ่งพิมพ์มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับทักษะทางสังคมและทักษะทางสังคมไม่แตกต่างกัน

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่สูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้นำแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีตามวิธีการของลูกเสือ (scout method) ได้แก่นำเรียนรู้จากการกระทำ เป็นการพัฒนาส่วนบุคคล ความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของผลงานอยู่ที่การกระทำของตนเอง ทำให้มีความรู้ที่ชัดเจน และสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตัวเองได้ และทำทนายความสามารถของตนเอง ระบบหมู่ เป็นรากฐานอันแท้จริงของการลูกเสือ เป็นพื้นฐานในการอยู่ร่วมกัน การยอมรับซึ่งกันและกัน การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นการเรียนรู้การใช้ประชาธิปไตยเบื้องต้น การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน ฝึกให้มีความเป็นหนึ่งเดียวในการเป็นสมาชิกลูกเสือ เนตรนารี ด้วยการใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน ได้แก่ เครื่องแบบ เครื่องหมาย การทำความเคารพ รหัส คำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ คำขวัญ ธง เป็นต้น วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักและภาคภูมิใจในการเป็นสมาชิกขององค์การลูกเสือแห่งโลก ซึ่งมีสมาชิกอยู่ทั่วโลก และเป็นองค์กรที่มีจำนวนสมาชิกมากที่สุดในโลก การศึกษาธรรมชาติ คือ สิ่งสำคัญอันดับหนึ่งในกิจกรรมลูกเสือ ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรมกิจกรรมต่างๆ ที่จัดให้นักเรียนทำ ต้องให้มีความก้าวหน้าและตั้งใจ สร้างให้เกิด

ความกระตือรือร้น อยากที่จะทำและวัตถุประสงค์ในการจัดแต่ละอย่างให้สัมพันธ์กับความหลากหลายในการพัฒนาตนเอง เกมการเล่นที่สนุกสนาน การแข่งขันกันก็เป็นสิ่งดึงดูดใจและเป็นการจูงใจที่ดี (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552, หน้า 30) และได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะทางสังคมตามแนวคิดของชัยยงค์ พรหมวงศ์, และคนอื่นๆ (2521, หน้า 121) ที่ได้กล่าวถึง คุณค่าของชุดฝึกที่ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหา ประสบการณ์ที่สลับซับซ้อน มีลักษณะเป็นนามธรรมสูง ช่วยเร้าความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนเองและสังคม เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ โดยชุดฝึกทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ แทนครู นักเรียนสามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจากชุดฝึกที่ได้ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพมาแล้ว สอดคล้องกับงานวิจัยของอารี วัชรเวียงชัย (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้แบบชิปป่า กับแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบางกะทิง (พิศิษฐ์วิทยาการ) และโรงเรียนวัดโพธิ์ (แจ่มวิทยาการ) จำนวน 38 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หลังการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้แบบชิปป่า สูงกว่ากลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้แบบชิปป่ามีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ 2) ทักษะทางสังคม หลังการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สูงกว่ากลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบชิปป่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้แบบชิปป่า

6. ความพึงพอใจต่อกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การสอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่สูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้นำแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาใช้ ซึ่งนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะทางสังคมมีความพึงพอใจสูงกว่ากลุ่มที่เรียนรูปแบบปกติ โดยการจัดกิจกรรมผู้วิจัยได้คำนึงถึงแรงจูงใจต่อการเรียน ซึ่งประกอบด้วยความคิดในเรื่องการจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อ การทำงานที่จะให้ผลในเชิงปฏิบัติ มีลักษณะงานควรมีส่วนสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัวและมีความหมายสำหรับผู้ทำ งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบ

การทำงาน และการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ ผู้ปฏิบัติต้องรับทราบผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง และงานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้ (Scott, 1970, p.124) และสอดคล้องกับบลูม (Bloom, 1976, pp.72-74) ที่ได้กล่าวว่า ถ้าสามารถจัดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมตามที่ตนต้องการ ก็จะคาดหวังได้แน่นอนว่านักเรียนทุกคนได้เตรียมใจสำหรับกิจกรรมที่ตนเองเลือกนั้น ด้วยความกระตือรือร้น พร้อมทั้งความมั่นใจ เราสามารถสังเกตเห็นความแตกต่างของความพร้อมทางด้านจิตใจได้ชัดเจน จากการปฏิบัติของนักเรียนต่องาน ที่เป็นวิชาบังคับกับวิชาเลือก หรือจากสิ่งนอกโรงเรียนที่นักเรียนอยากเรียน เช่น เกม ดนตรีบางชนิด การขับรถยนต์ หรืออะไรบางอย่างที่นักเรียนอาสาสมัคร และตัดสินใจโดยเสรี ในการเรียนมีความกระตือรือร้น มีความพึงพอใจและมีความสนใจเมื่อเริ่มเรียนจะทำให้นักเรียนเรียนได้รวดเร็ว และประสบความสำเร็จสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาย แสงถนอม (2540, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมลูกเสือเนตรนารีของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสงขลาสุทธศรีรา อุดมภ์ จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2539 ที่มีคะแนนทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 ลงมา จำนวน 20 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการทดลองโดยใช้การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการทดลองโดยใช้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม กลุ่มละ 10 คน โดยมีชายและหญิงกลุ่มละเท่าๆ กัน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีไม่แตกต่างกัน ภายหลังการทดลอง

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าการใช้ชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางสังคม ซึ่งประกอบด้วย การแสวงหาความรู้ การทำงานกลุ่ม การสื่อสาร การแก้ปัญหา และการเคารพต่อระเบียบวินัย จากการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคม โดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมได้อย่างดี เป็นผลให้นักเรียนมีทักษะทางสังคมสูงขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ โดยสูงกว่าการสอนแบบปกติ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลการวิจัยพบว่าทักษะทางสังคมของนักเรียนที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะทางสังคม โดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่าการสอนแบบปกติ จึงควรนำแนวทางการส่งเสริมทักษะทางสังคมไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนโดยการฝึกฝนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติงานกลุ่ม การแสวงหาความรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา รวมถึง การเคารพต่อระเบียบวินัย

2. จากผลการวิจัยในครั้งนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและสูงกว่าการสอนแบบปกติ ดังนั้นจึงควรนำแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยออกแบบสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียน โดยคำนึงถึงสภาพและธรรมชาตินักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้นำไปฝึกฝนและทำซ้ำหลายครั้ง

3. จากการวิจัยพบว่าการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะทางสังคมทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่มากกว่าการสอนแบบปกติ ดังนั้นจึงควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ลูกเสือ เนตรนารีให้น่าสนใจ เน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน

4. จากผลการวิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ สามารถพัฒนาทักษะทางสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจต่อกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ได้ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรดำเนินการวิจัยทักษะทางสังคมในด้านต่างๆ ได้แก่ การแสวงหาความรู้ การทำงานกลุ่ม การสื่อสาร การแก้ปัญหา และการเคารพต่อระเบียบวินัย ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกครั้ง

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ของทักษะทางสังคมกับทักษะด้านอื่น เช่น ทักษะการคิด ทักษะการสื่อสาร ทักษะการแก้ปัญหา

3. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ควรศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

4. การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีทุกครั้ง ควรได้มีการวางแผนการจัดกิจกรรม การเปิดประชุมกอง ทั้งการร้องเพลง การเล่นเกม และการเล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ ควรออกแบบ ให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน เนื้อหา และบริบทอื่นๆ
5. ควรนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมไปใช้ในระดับชั้นและ กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ